

ocean. Američani se širokoustijo s svojim Panamskim prekopom in vendar je tako smešno enostavno za nas, da jim ga razbijemo z žrtvijo enega samega starega parnika polnega razstrelil. Po imenu bi bil seveda le trgovska ladja, toda na dano znamenje bi maloštevilna posadka zapustila ladjo, šla na kopno in izginita. Nato sledeča razstrelba bi porušila kanal vsaj za mnogo mesecev. Predno bi prišle ameriške ladje okrog južne Amerike, bi mi že davno vzeli otoke. Saj leže isti mnogo bližje naši nego ameriški obali in potem bo zelo težka reč spraviti nas zopet vun, kajti naše brodovje je mnogo močnejše nego ameriško, bolje oboroženo in bolje vodjeno. Vedno odkar smo zmagali ruske trupe, nam je cel svet izkazoval najvišje spoštovanje in čišlanje."

Nato sledi ostra kritika ameriških delavskih organizacij in časnikov, ki so vsi „podkupljivi.“ Temu se ni čuditi, če se ve, kako goljufiva je ameriška — čast. „Naš klic: Kvišku v Kalifornijo! Na Hawaii! Na Filipine! bo prišel. Duh ameriške hinavščine se dviga kvišku kakor smrdljiv oblak in razdevlje lepo to nedolžnega neba.“

Potem se smeši mešana ameriška pasma in nje — takoimenovana vzgoja. „Način našega postopanja se sicer ne krije z našimi pojmi o časti, toda če se pomisli, da imamo opraviti z narodom lažnjivcev in zaničevalcev postav, moramo ravnati par force, kakor so ravnali Rimljani. Amerika ima samo enega Boga — zlatega boga. Kljub temu, da njeno sv. pismo prejevaluje češčenje zlate podobice.“

Program Japonske proti Ameriki se povzema v naslednjih stavkih: „Naša velika misel in naš politični sestav je v tem, da osvojimo Kalifornijo, da posedujemo Sandviške otoke, Samoa in Filipine. Mi moramo svojo moč v to prihraniti. Varčni moramo biti v našem življenju. Vse za to misel. Naša mladina se mora učiti, da je edini nas zaleči sovražnik našega ljudstva — Amerika.“

To so zanimivi glasovi, ki nič kaj prijetno ne zvone za četverospozrazum ropotajoči Ameriki. Japonska hoče iz svetovne vojske dobiti tudi svoj dobiček, in utegne ga dobiti, ako nastopi ne proti nam, ampak za-se proti Ameriki in Angleški. S tem bi Japonska zaključila svetovno vojsko.

Slovenske žrtve za domovino.

— Franc Furek. Od S v. V i d a pri Ptuj se nam poroča: S severnega bojišča nam je došla prežalostna vest, da je padel junaške smrti, zadet od sovražne granate, priden mladenič Franc Furek, rojen v Gornji Pristavi. Rajni junak je bil vpoklican dne 15. marca 1915, star šele 21 let, pa moral je zapustiti svet. Poslovil se je od svojih domačih zelo težko, sluteč, da jih ne vidi nikoli več. Dne 22. junija 1915 je odrinil na severno bojišče, kjer se je hrabro boril. Mesca julija je bil ranjen v prsi in je sčasoma malo ozdravel. Dne 28. novembra pa je odšel zopet na bojišče, kjer se je junaško bojeval do 6. marca 1916. Naj mu bo tuja zemlja lahka!

— Ferdo Majhenič. Padel je na južnem bojišču Ferdo Majhenič, vzoren gospodar in vnet član Katoliškega izobraževalnega društva pri S v. A n d r a ž u pri Velenju. Uradno poročilo se glasi: „Globoko ganjen mi je izvršiti žalostno dolžnost. Obvestiti vas moram o junaški smrti vašega soproga Italijanski strel iz puške je našemu vrlému tovarišu tako nesrečno predril obe gornji stegni, da je v kratkih minutah izkrvavel. Zvesto je izpolnil svojo dolžnost ter padel za dom in cesarja. Čast njegovemu spominu! Njegov grob je kar za postojanko njegovega voja. Njegov bližnji tovariš ga je zagrebel. Označiti kraj mi zdaj radi vojaške tajnosti ni dovoljeno.“

— Anton Munda. Od S v. T o m a ž a pri Ormožu: Pred več tedni je pisal dragim zadnje vrste: „Težko ranjen ležim že peti dan v bolnišnici. Veliko trpim, upam pa, da bo že spet bolje, če bo božja volja.“ Potem je umolknil, na vsa pisma nobenega odgovora, ves klic zaman. Ali je pozabil na ljubljene stariše, ljubeče sestrice in brate, ko je poprej vendar pisano za pismom ponavljal le eno željo: še enkrat videti drage, vsakokrat dostavljajoč: „če je tako volja božja?“ Ali se je izpolnila slutnja, ki jo je izrazil pri odhodu na bojišče, da ne bo nikdar več videl domače hiše in njih, ki ga bodo doma tako težko čakali? Prišel je naposled glas o njem, pa ne od njega, ampak od tuje roke pisano kratko poročilo, da Tončeta ni več med živimi, da je že dne 14. februarja v 20. letu svojega življenja podlegel težki rani v bolnišnici na južnem bojišču. Rajni je bil blag, ljubezniv mladenič, zvesta opora svojih starišev in od solskih let naprej vnet član domače Marijine družbe in Mladeniške zveze. „Božja volja je bila, da se ne vidimo več tukaj, na svidenje nad zvezdami!“ Zdi se nam, da te slišimo klicati se iz ranega groba. Dragga duša, odpočij se v Bogu in prosí pri njem za svojece, zlasti za brata-vojaka, da srečno prestojita vse nevarnosti!

— Ježef Oreš je bil sin poštenih kmečkih starišev v Žekovu, župnija Mozirje. Bojeval se je v Srbiji, potem je bil v Sarajevu, tam je postal desetnik in je bil ves čas v Srbiji in Črnigori. Bil je tako srečen, da ni bil ranjen, pač pa se je prehladil, potem pa je dobil dopust od 1. marca do 15. marca; doma pa je hitro podlegel boleznim v domači hiši.

Lepo mu je stregla njegova mamica ter sestre, ker pa ni bilo zdravniške pomoči, je dne 18. marca mirno v Gospodu zaspal. Bodi mu domača zemljica prav lahka!

— Franc Protner. S v. P e t e r pri Mariboru: V soboto, dne 6. maja, ob 3. uri popoldne smo imeli prvi vojaški sprevod na Goro. V javni bolnišnici v Mariboru je namreč umrl dne 4. maja Franc Protner, kmet iz Dragučove, v 35. letu svoje dobe. Kot črno-vojniki je služil v čuvajnem bataljonu v Mariboru in je zbolel na slepiču. Operirali so ga, a vnela se mu je pri tem še trebušna mrena. Tega srce ni preneslo in tako je spreviđen s sv. zakramenti umrl. V svoji oporoki je zahteval, da ga pokopljejo na Gori v rodbinski grob. Zapustil je troje nepreskrbljenih otrok, žalibog brez matere. Krščanskemu možu, ki je tukaj pretrpel veliko bridkosti, pa jih je udano v sv. voljo božjo potrpežljivo prenašal, naj sveti večna luč!

— Vinko Sloški, Franc Medved in Franc Vodusek. Iz sredine Azije je prišla domov prve dni v mescu maju dopisnica od ujetnika Martina Fidler iz Jarmovca, župnija Dramlje od dne 5. dec. 1915, da je umrl Vinko Sloški, veseli in pametni mladenič. Bo ti naj povrne v raju tvoj dar življenja domovini. Par dni po novici je oče rajnega umrl. Na zemlji daleč ločena, sta v večnosti skupaj. Pred Belgradom je padel Medvedov Franc. Naj v miru počiva! Z njim Franc Vodusek, ki je sklenil svoje življenje že v jeseni leta 1914, pa je šele letos na Velikonoč prišlo poročilo.

Iztirani ženitvovanjski gostje.

Topničar Anton Erjavec, doma iz Ljutomera, nam piše iz mesta Zombolja na Ogrskem:

Nedavno se je v nekem mestu na Ogrskem odigral dogodek čisto posebne vrste. V hiši židovskega rabina Davida Süssa so obrabljali poroko njegove hčere in vsi gostje s hišnim gospodarjem vred so bili s pomočjo policije izgnani iz hiše na prosto.

Kako pa je prišlo do tega? Čisto naravno. Ne-ka gospa soproga huzarskega nadporočnika si je že lansko leto najela stanovanje v omenjeni hiši. Dne 1. februarja t. l. pa je odpotovala k svojim sorodnikom, in je plačala stanarino do 1. avgusta naprej. Pohištvo je pustila zaklenjeno v svojem stanovanju. Te dni pa se je dotična gospa nenadoma vrnila in kako se je začudila, ko je našla goste v svojem stanovanju in in sicer prav židane volje. Hitro je šla k bližnjemu odvetniku, s katerim se je kmalu vrnila. Z največjo odločnostjo je protestirala, da se je udrlo v njeno stanovanje in je zahtevala, da gostje sobe takoj izpraznijo. Strah se je polotil številnih gostov, ki so se v lepo opremljeni sobani prav imenitno zabavali. „No, kaj takega pa še ne“, je vzdihnil rabin, hišni gospodar. Hotel se je pogajati z odvetnikom, a ta je na vse prošnje odgovarjal z neusmiljenim: „Ven!“ Ker se je rabin le še obotavljal, je pozval odvetnik policijo na pomoč. Radi ali neradi so se morali gostje ločiti od bogato obložene mize. Vsekakor pa se jim je zdelo škoda pustiti buteljke, torte in pečenke, zato je vzel vsak izmed gostov z mize, kolikor je največ mogel. Eden izmed gostov se ni mogel vzdržati in je zaklical hišnemu gospodarju: „To je pa bilo le prebrčko, gospod Süss!“ Cela zadeva se bo končno odigrala pred sodiščem.

4. Podpišite vojno posojilo!

Oddaja živine.

Živinoprometni zavod za štajfersko deželno je pričel zadnji teden svoje delovanje. V nekaj tednih bodo edino tisti možje, ki imajo pooblastilo od tega zavoda, smeli nakupovati živino; izginili bodo dočela prekupci in tudi od vojaške oblasti nastavljeni nakupovalci. Opozarjamo že sedaj vse živinorejce na dejstvo, da se je zasnovala deželna komisija, ki po tem prometnem zavodu mora skrbeti za nabavo živine, zlasti za vojaštvo. Deželna komisija ima v prvi vrsti namen, da nakupuje živino in varuje tudi živinorejce, kar je velike važnosti za poznejše čase. Zahtevne vojaške oblasti so ogromne, kar je pač umevno, ker morajo oskrbovati vse dežele meso za milijone in milijone ljudi. Samo za vojaštvo v deželi rabimo na teden čez 600 glav; to moramo dobiti v deželi; poleg tega mora dežela dati za vojake na fronti že mesca maja nad 6000 glav živine. Pomisliti moramo, koliko rabi še civilno prebivalstvo. Deželna komisija ima

zares težavno nalogo, če hoče zadostiti vsem tem potrebnim; toda ona se zanaša na živinorejce, njih požrtvovalnost, v prepričanju, da vsi vedo, da gre meso in živež za naše sinove, naše očete, ki preliva-jo kri za domovino. Radi tega naj ne bodo nikdar nevoljni, če bodo prodali več kakor bi sicer hoteli. Če deželna komisija ne zamore zbrati teden za teden zadostnega števila živine, bi morala vojaška oblast začeti takoj z rekviriranjem. Povsod se tude pa pazilo na to, da ne izgubimo plemenske živine in ohranimo naraščaj. Naša dežela je najbolj srečna, ker ima še vsaj dokaj mlade živine.

Dodatno smo k temu predmetu dobili z verodostojnega mesta še sledeče pojasnilo: Nakupovalci za graško živinsko vnovčevalnico, ki bo začela te dni delovati, so dobili naročilo, da se mora pri izplačilu od vsake nakupljene glave živine prodajalcu odtegniti 25 kg. Pač pa sme prodajalec zahtevati, da se živina tehta pri prvi najbližji tehtnici. Živina se sme pred prodajo tudi pošteno nakrmiti in napojiti. Nadalje določa vladna odredba, da mora živinorejec živino, katero nakupovalec zahteva za oddajo, oddati. Ako bi živinorejec ne bil zadovoljen s ceno, ki je uradno določena (glej članek „Spremembe v živinski kupčiji“ v št. 16 „Slov. Gospodarja“ z dne 20. aprila 1916), mora zahtevano živino kljub temu oddati, denar pa, ako ga noče sprejeti, se mu bo pri obč. uradu založil. Prodajalec ima pravico, da potom sodnje zahteva višjo ceno. Živina pa se mora na vsak način oddati. Po § 4 cesarske naredbe z dne 7. avg. 1915, drž. zak. št. 228, se sme zahtevana živina, ako jo živinorejec na zahtevo nakupovalca ne bi hotel oddati, v skrajnem slučaju odvzeti s silo z žandarmersko pomočjo. Tle leta pod 6 meseci so od te odredbe izvzeta. Ako pa ima živinorejec kako glavo živine v klavne namene na prodaj, jo lahko ponudi potom občinskega urada okrajnemu glavarstvu ali pa nakupovalcu. Živinski potni listi se morajo ravno tako izpolniti kakor dosedaj ter mora na njih natančno biti zaznamovana prodajna cena. Če je treba, se mora tudi pravočasno dobiti klavno dovoljenje, za kar bo skrbel nakupovalec. Nakupovanje vsake vrste živine od hiše do hiše je odslej prepovedano. Za nekaj časa (do preklica) smejo mesarji za lastne potrebe nakupovati živino, a izkazati se morajo povsod z obrtnim listom. Vojaški nakupovalci pa odslej živine ne smejo več nakupovati, ker dobi vojaška uprava potrebno živino od živinske vnovčevalnice. Nakupovati torej smejo živino odslej samo nakupovalci živinoprometnega zavoda, ki imajo tozadevne izkaznice. Če se kdo brani oddati živino, sme nakupovalec brezopovno pri okraj. glavarstvu zahtevati pomoč. Ugovora zoper to odredbo ni. Župani morajo izvrševati navodila okrajnega glavarstva ter pomagati pri oddaji živine. Živina se sme odslej svobodno nakupovati in prodajati edino na živinskih sejmih. V slučajih potrebe sme plemensko in vozno živino kupiti tudi sosed od sosedu.

S tem objavljamo glavne točke te odredbe, ki je silno stroga in ostra in bo marsikaterega občutno zadelo. Treba pa bo to žrtve za domovino prenesti mirno in potrpežljivo. Vsak odpor proti rekviziciji živine bi bil popolnoma brezuspešen. Kmetovalce s tem kot njihovi prijatelji prosimo in jim nujno svetujemo, da ostanejo pri rekviziciji živine mirni, da ne zabavljajo na razne oblasti in da se ne zoperstavljajo, ker s tem bi si nakopali le občutne kazni in še tako bolj oškodovali same sebe.

Razne novice.

* Slovenci, podpisujte 4. vojno posojilo! Pokazimo tudi pri tem vojnem posojilu, da poznamo svojo domoljubno dolžnost! Kdor kaj ima, naj se udeleži podpisovanja, ki še traja do pondeljka, dne 15. maja opoldne. Nihče ne sme dobiti niti najmanjšega povoda za očitjanja, da spodnjaštajferski Slovenci v teh resnih časih nismo poznali in v polni meri storili svoje patriotske dolžnosti.

* Nevarno obohel je preč. g. stolni prošt in prelat Karol Hribovšek. Lofila se ga je pjučnica. V torek popoldne je bil spreviđen. Priporoča se v molitev!

* Solska sestra Klara. Dne 9. maja je v zavodu oč. solskih sester v Mariboru umrla č. sestra Klara, rojena Antonija Pušnik, doma od Sv. Križa pri Slatini. Pogreb se je vršil danes, dne 11. maja, popoldne, N. p. v m.!

* Č. g. Anton Peršuh, vojni kuraž o. in kr. pešpolka št. 87, vojna pošta št. 73, naznanja, da se vprašalci o pogrešanih vojaki 87. pešpolka lahko obračajo z vprašanji nanj. Kolikor bo mogoče, bo radovoljno ustregel.

Novi ogrsko-slovenski vojni kurat. Č. g. Karol Ficko, kaplan v Gornji Lendavi, je pozvan v vojno-duhovniško službo. Na veliko noč je v slovenski pridigoval v mestu Pozsony našim vojakom. Dne 26. aprila pa je odpotoval proti bojni črti.

Novi generalni polkovniki. Cesar je imenoval za generalne polkovnike stedeče zaslužne avstrijske generale: Svetozarja pl. Borojevič, barona Pfanzer-Baltin, Viktorja Dankl, Pavla pl. Puhalla, Edvarda pl. Böhm-Ermolli, barona pl. Georgi, Franca Rohr, in Karola pl. Tersztvanszky.

Bolgari na Dunaju in v Berolinu. Odposlanstvo bolgarskega sobranja je obiskalo Dunaj in se podalo v Nemčijo, kjer bo tudi obiskalo važnejša mesta, pred vsem Berlin. Sprejem na Dunaju je bil zelo prijazen. Pozdravili so Bolgare ministrski predsednik grof Stürgkh, zunanji minister Burian, in dunajski župan dr. Weiskirchner.

Za dijaško kuhinjo sta darovala ob priliki župnijskega izpita v Mariboru č. gg. kaplana Vinko Kraner 10 K in Anton Trinka 10 K. Živeli posnemalci!

Društvo slovenskih profesorjev v Ljubljani vabi svoje člane k občenemu zboru, ki se je bo vršil dne 14. maja t. l., ob 10. uri dopoldne, v risalnici c. kr. I. državne gimnazije v Ljubljani. Dnevni red: Poročilo odborov. Dopolnilne volitve za dobo vojne.

Slov. voj. narodne pesmi za moški zbor je izdal učitelj g. Franc Marolt. Cena v platno vezanemu odtisu K 1.80, kartoniranemu odtisu K 1.50. Naroča se pri izdajatelju samem v Ljubljani. Strokovna kritika se je izrekla zelo ugodno, za to priporočamo tudi glede zunanje oblike lično zbirko.

Sin bolgarskega kralja kot ministrant. Bolgarski kralj Ferdinand je obiskal na dan sestanka z nemškimi cesarjem v Nišu tamošnje malo katoliško katoliško cerkev, da se po svoji stari navadi udeleži maše. Ker pa ni bilo ministranta, pristopi k oltarju drugi sin bolgarskega kralja Ciril in ministrira pri sv. maši. Za sledečo mašo je poslal nek nemški duhovnik svojega slugo. Ta, kateri ni poznal bolgarskega princa, je pozneje pripovedoval, da je že našel tekmeča, s katerim sta skupaj ministrirala. Ali njegov tovariš je znal boljše latinski, zato mu je na koncu maše stisnil nekaj papirja v roke. Ko to sluga pogleda, vidi, da je dobil bolgarski papirni denar za 50 levov.

Osem sinov pri vojaki. Posestnica Cvilak na Kozjeku, občina Ceršak pri St. Ilju v Slov. gor., ima osem sinov pri vojaki. Skoro vsi so na fronti. Za nekatere se ne ve, kje se sedaj nahajajo. Uboga vdova je sama z malimi otrociči v svoji borni koči.

Dopusti vojakov na fronti. Vrhovni armadni poveljstvo je izdalo povelje, da dobe vojaki, ki se nahajajo na fronti že delj kakor 6 mesecev, vnovič dopust za 14 dni, vojaki pa, ki se nahajajo izven fronte že delj kakor 9 mesecev, dobe istotako vnovič 14-dnevni dopust.

Letniki 1897—1866 ne bodo pred končano žetvijo upoklicani. Ker je razširjeno v javnosti mnenje, da bodo letniki 1897—1866, ki pridejo k novemu naknadnemu prebiranju, upoklicani kmalu pod orožje, se vnovič naglašajo, da ti letniki pred končano žetvijo na bodo upoklicani pod orožje.

Zupan in predsednik žetvenih komisij ne bodo vpoklicani. Poljedelski minister Zenker je v pogovoru z zastopniki avstrijskih poljedelcev naznanil, da bo odočitvi vojnega ministrstva župani in predsedniki žetvenih komisij ne bodo pritegnjeni k črnovojniškemu službovanju. Tisti pa, ki so že bili vpoklicani, se bodo potem reklamacije oprostili vojaške službe.

Letnik 1865 in nova prebiranja. Uradno se razglasa: Da se odstrani napačno mnenje, ki je nastalo, ker se letnika 1865 ni pritegnilo k novemu prebiranju, se uradno pojasni, da v letu 1865 rojeni, ki so pri prejšnjih prebiranjih bili spoznani za sposobne in sedaj opravljajo črnovojniško službo ali pa črnovojniško službo brez orožja, nimajo pravice zahtevati, da se jih odpusti iz službe. Ravno tako se lahko vpokliče pri prejšnjih prebiranjih za sposobne spoznane od letnika 1865, ki so bili oproščeni črnovojniške službe, če odpade razlog oprostitve. Posebej pa ni treba povdarjati, da se leta 1865 rojene, ki neopravičeno niso prišli k prejšnjim prebiranjem, lahko vpokliče vsakdo k naknadnemu prebiranju.

Prošnje za vojaške dopuste. Vojaki-poljedelci, ki bi radi dobili dopust za kmečka dela, se morajo osebno prijaviti k raportu in tamkaj prositi za dopust. Na prošnje, ki jih vlagajo svoji na vojno ali domobransko ministrstvo, se v bodoče ne bo več oziralo. Tudi ni več dovoljeno vlagati tozadevnih prošenj na poveljstvo dotičnega vojaškega oddelka ali nadomestnega oddelka ali zavoda, kajti prošnje za dopust, izražene pri raportu, zadostujejo popolnoma.

Ujetniki za žetvena dela. Posredovalni urad za delo na Češkem je obvestil vse občine in veleposelstva, ki bi v letošnjem poletju pri žetvenih delih za nekaj časa rabili ujetnike-delavce, da naj se tekom mesca maja vložijo tozadevne prošnje. Tiskovine za take prošnje ima goraj omenjeni urad na razpolago. Oddalo se bo 5—6 mož za manjše kmetije. Ker je tudi v naših krajih pomanjkanje žetvenih delavcev veliko, upamo, da se bodo merodajni krogi pobrigali, da se bo tudi v naših krajih poskrbelo, da dobimo dovolj delavskih moči ob času košnje in žetve.

Mlečne karte na Dunaju. S prihodnjim tednom bodo na Dunaju za dojenčke in otroke do 2 let

apeljali mlečne karte, da se na ta način zagotovi dobava mleka za male otroke.

Mesto Dunaj postane mlinar. Dunajsko mesto je kupilo Vormüllerjeve parne mline in Hoffmannova skladišča za svoto 5 milijonov K.

Stanje setev na Ogrskem. Ogrsko poljedelško ministrstvo naznanja, da je letos zelo povoljno stanje setev na Ogrskem, zlasti rž in ječmen obetata dobro letino.

Vzajajamo deteljno seme! Deteljno seme je letos, kakor vsako drugo blago, izredno poskočilo v ceni. Na drobno se je seme navadno štajerske detelje prodajalo v naših krajih 1 kg po 4 do 5 K, seme lucerne pa celo po 5 do 6 K. Gojitev deteljnega semena se dobro izplača. Uravnajte torej, gospodarji, letos svoja deteljišča tako, da boste imeli dovolj deteljnega semena za svoje lastne potrebe, a da ga boste še tudi lahko sosedu ponudili za zmerno ceno. Bo zopet nekaj denarja ostalo doma!

Modra galica in škropljenje trt. Slišimo, da mnogo občin še do sedaj ni razdelilo med vinogradnike modre galice, ki so jo skupno naročile po okrajnem zastopu. Okrajni zastopi so že pred mesecem dobili prvo pošiljatev. Vinogradniki so dobili od naročene množine samo eno četrtino, tako, da imajo za prvo škropljenje dovolj galice. Prosimo občine, da galice takoj razdelijo, tako, da bo imel vsak vinogradnik vsaj najpotrebnejšo množino pri rokah. Kakor izvem, dobi štajerska drugi teden zopet več vagonov sveže galice iz tovarne v Ustju na Češkem. Vinogradnikom se torej ni treba bati, da ne bi dobili galice vsaj za silo. Priporočamo pa pri pripravljanju galice strogo previdno in varčno ravnanje. Opozorjamo še enkrat na naš članek „Varčevanje z modro galico“, ki smo ga objavili v „Slov. gospodarju“ št. 17. dne 27. aprila t. l. Ravnajte tako, da ne boste brez potrebe potratili preveč galice, a da tudi ne boste imeli od peronospore poškodovanih vinogradov. Poroča se nam tudi, da so ponekod opazili na trtah že prve znake peronospore. Priporočamo, da se pripravite na prvo škropljenje, če ne prej, pa vsaj koncem mesca maja.

Za proseno pšeno ni treba krušnih kart. Ministrstvo notranjih zadev je z odlokom z dne 3. aprila 1916, št. 15.148, odredilo, da se izdelki od prosa (proseno pšeno) lahko prodajajo brez krušnih izkaznic.

Trgovca sladkorja v kockah. Štajersko ces. namestništvo razglasa: Ker se dogajajo slučajji, da trgovci nočejo prodajati sladkorja v manjši množini kakor 5 kilogramov, se naroča trgovcem, da morajo prodajati tudi manjšo množino sladkorja v kockah, samoumevno proti oddaji sladkornih kart. Da pa pri prodaji sladkorja v kockah na drobno ne trpe škode, ker znaša namreč teža zavoja s papirjem vred 5 kg. je trgovcem dovoljeno, da smejo prodajati sladkor v kockah nekoliko dražje.

„Zivinoreja in vojna.“ „Gospodarska Zveza“ v Ljubljani je izdala knjižico pod gornjim naslovom. Spisal jo je Frančišek Pengov. Tvarina knjižice bo umnemu živinorejcu prav posebno ugajala in je kakor nalašč prikrojena za sedanje izvanredne razmere. Knjiga razpravlja o: močeh krmilih ob časovne, o redilni vrednosti posameznih krmil, o senu, o detelji, slami, o krmilih, ki posebno pospešujejo rast klayne živine in tolsče, krmila, ki pospešujejo proizvodnjo večje množine mleka, rast mlade živine itd., vrednost zelene in suhe krme za pitano, plemeno in vprežno živino, krave itd. Knjižica obravnava tudi predmet: reje sv. nj. Delee, ki se pisano dokaj poljudno, tojlo priporočamo. Knjižica se naroča pri „Gospodarski Zvezi“ v Ljubljani. Cena ni navedena.

Hmelj. Ker je bilo tudi v pretekli dobi poraševanje po tujem, zlasti po štajerskem hmelju v Žatecu zelo živahno, so poskočile cene za tuj hmelj za 5—8 K za 50 kg in so se gibale med 38—45 kron. Hmeljski spekulantje so pokupili za slepo ceno skorodane vse zaloge tujega hmelja v Žatecu in bodo zdaj po letu barekovali ceno za hmelj. Kdor se pa ni preuagil s prodajo hmelja, jo je letos zaenkrat pogodil najboljšo.

Kdo kaj ve? Pogreša se Alojzij Senekovič od pešpolka št. 47, 1. vojna stotnija, 2. voj. vojna pošta št. 73. Pogreša se že od 13. nov. 1914. Prosi se, če kdo kaj ve o njem, naj naznani na naslov: Julijana Senekovič, v Kečevini št. 202 pri Mariboru.

Pogrošani se oglašajo. Iz Rusije se nam piše: 17 mesecev je preteklo, odkar je Videčeva družina sprejela zadnje dopisnice od sina Janeza. Prištevati smo ga že med padle in sedaj se oglašja iz ruskega ujetništva z naslednjo dopisnico: Dal Bog, da bi vas ta karta še vse zdrave doma našla. Nahajam se tu v ruski Sibiriji. Ljudi nima, mama in sestra, ne žaluje za mano, ker sem še hvala Bogu zdrav. Kako je še kaj z mojim petimi brati, ki se nahajajo na bojišču? So še zdravi? Vas prav pristržno pozdravlja vaš sin Janez. — Veselje starišev, da še vseh šest sinov živi, izmed katerih sta dva v ujetništvu, drugi se pa bolujejo za našo ljubo domovino, je izredno veliko. Dopisnica je potrebovala iz Rusije v domovino celih 98 dni.

Italijana bomo v Rim poslali. Črnovojniki Andrej Blatnik in Emilij Ceh iz Slovenjgradca nam pišeta s soškega bojišča: Italijan se zelo prizadoda, da bi prebil našo soško fronto, a jih je še vsikdar dobil toliko po glavi, da bo menda imel kmalu zadosti. Če pa nas bo dolgo napeljeval, ga bomo kar v Rim zapodili. Nas pa Italijan nikdar ne bo premagal, to pravimo slovenski fantje in, možje.

Dopisi.

Maribor. Spodnještajerska ljudska posojilnica sprejema za svoje člane podpisovanja za 4. vojno posojilo.

Sv. Peter pri Mariboru. Nekaj tednov pred Veliko nočjo se je otvorila pri nas šolska kuhinja in od tega časa se nasiča vsak dan nad 100 lačnih otročičev. Da bi jih videli! Kakor h kakšni gostiji hitijo malčki k svojemu skromnemu kosilu. In kdo jim je to oskrbel? Pač naše blage in pridne matere in gospodinje, ki so navzlic neugodnim vojnim razmeram tako rade polnile vrečice in košarice malim šolskim prosjačkom, ki so po naročilu učne oblasti prišli trkat na njihova vrata. Bog jim plačaj s časnim in večnim blagoslovom! Naj se uresniči nad njimi besede sv. pisma, ki pravi: „Kdor se usmili reveža in potrebnega, njega bo otel ob hudem času Gospod!“ — Saj pa tudi otroci molijo v šoli in vsak opoldan v cerkvi za svoje blage dobrotnike.

Jarenina. Ženska vojska je dosegla v tednu Rudečega križa sijajno zmago. Ženski odbor je nabral s pomočjo učenk za ranjene vojake in vojne sirote izvanredno lep znesek. Nabralo se je: v občini Jarenina 352 K 50 v (nabiralke gđe. A. Verstovšek, Julika in Ivanka Supanič); Pesniški dvor 201 K 96 vin. (nabiralke gđe. Marija Supanič, Frančka in Malika Sparl); Polička vas 145 K 57 v (nabiralke gđe. Milka Ledinek); Vukovski dol 109 K (nabiralke gđe. Trezika Lodenkova); Kaniža (najmanjša občina) 48 K 70 v (nabiralke gđe. Anica Supanič). Razpečevanje uradnih znakov Rudečega križa je dalo 200 K 04 v. Krajni šolski svet je prispeval 100 K in občine: Jarenina, Pesniški dvor, Polička vas in Vukovski dol pa vsaka po 50 K. Udov je pristopilo 70, kar da po 4 K 280 K udnine, torej je skupni uspeh v naši obmejni slovenski župniji 1637 K 81 v. Če še pristejemo prispevek č. duhovščine (kot dosmrtna uda) 200 K in v cerkvi nabrani znesek 89 K 53 v (kar se je skupne poslalo na škofijstvo), dobimo okroglo 2000 K. Svoto 1357 K 81 v je šolsko vodstvo izročilo predsedništvu Rudečega križa „udavreč“ društvene karti. Ta sijajni uspeh jasno priča o blagem in domoljubnem srcu jareninskih župljanov. Čast jim! Posebna hvala pa še gre vrlim slovenskim Jareninčankam, ki se tako izborno rešile svojo nalogo!

St. Ilj v Slov. gor. Naše najvažnejše društvo: Hranilnica in posojilnica, je imela v nedeljo, 7. maja, svoj občni zbor. Zavod deluje že 17 let in je storil obmejnim Slovincem že obilo dobrega. Rezervni zaklad znaša čez 7000 K. Posojilnica je lastnica treh hiš v St. Ilju. Članov ima 224, vlagateljev pa čez 500. Hranilnih vlog ima zavod čez 120.000 K, odvisnega denarja okrog 40.000 K. Zavod zasluži v vsakem oziru, da se ga domačini poslužujejo. Če rabiš posojilo, pojdi v posojilnico v „Slov. Dom.“ Ako pa imaš kaj odvisnega denarja, nesi ga v našo hranilnico. Posojilnica je pripravljena, da posreduje, ako hoče kdo podtsati vojno posojilo. Na mesto umrlih članov načelstva gg. Hauca in Celcerja sta se izvolila na novo gg. Miha Tišler in Franc Ferk. — Prihodnjo nedeljo, dne 13. maja, takoj popoldne po večernicah, bo gledališka predstava v kor st vojnim invalidom. Nastopijo dekleta in naš dobroznani pevski zbor. Nato pa bo občni zbor Bralnega društva. Pridite zopet v obilnem številu!

St. Lenart v Slov. gor. Okrajna hranilnica pri Sv. Lenartu v Slov. gor. sprejema prijave glede četrtega vojnega posojila do dne 15. maja 1916, od 8. do 12. ure dopoldne, tudi ob nedeljah, in sicer brez vsakih stroškov, tako da dobe udeleženci svoje oblige svoječasno izročene, ne da bi jim potrebno bilo povrniti kakoršnihkoli poštnin. 301.

Kapela pri Radgoni. Količor se je moglo doznati, je bilo upoklicanih iz naše župnije dosedaj kakih 500 mož in mladeničev k vojakom. Od teh je ujetih do 25, mrtvih okrog 50, in nekaj že več mesecev pogrešanih. Da bi že skoraj čakali konca teh krvavih dni!

Sv. Križ na Murskem polju. Na Veliki terek, dne 18. aprila, je umrla v Stari Novivasi od vseh spoštovana mladenka Antonija Norčič. Bila je vrla hčerka Marijina, zato jo je tudi ona rešila neozdravljive bolezni, da se pri njej veselil mesca majnika. Na kraj večnega miru so jo njene belo obležene tovarišice ponesle na Veliki četrtek. Tončika, ti nam ostaneš vedno v blagem spominu! — A ni še dovolj ena mlada žrtev, zahteva se jih še več. Dne 5. maja je izdihnil v naši vasi tudi 17letni mladenič Jožef Cantala. Dolgotrajna bolezen ga je letos priklenila na bolniško posteljo, iz katere se je hitro preselil na mrtvaško. V obilnem številu smo ga v nedeljo, dne 7. maja, popoldne spremili na njegovo sedanje bivališče. Počivajta v miru!

Središče. Umrla je učenka 6. razreda Micika Lukačič iz znane vrle Lukačičeve hiše. Svetila ji vačna luč!

* **Stara cesta pri Ljutomeru.** Neizprosna smrt je pretrgala nit življenja nadebudnega Frička Sragner, starega 6 let. V 14 dneh sta bila dva mrliča v hiši: dedek Jakob Sragner in njih ljubeznjivi vnuk, dočim sta sin Jožef, oziroma oče, vojak v bolnišnici Tridentu in njegov brat Franc, bivši rudniški delavec, oba nevarno bolna. V sredi teh dveh tednov je tudi naglo umrl brat prvega, Marko Sragner iz Lukavec. Žalujočo rodbino pa naj ob tej izgubi tolaži, Vednodobri, Vsevedni, ki, kar On stori, vse prav stori!

* **Zetale.** Umrl je v občini Nadole dne 30. aprila posestnik Franc Mohorko, ki je bil dolgo let daleč na okoli znani in spreten pomožni živnozdravnik. Padla sta mu v sedanji svetovni vojski tudi 2 sina: Martin kot narednik na italijanski fronti, Jožef pa kot desetnik na srbskem bojišču.

* **Sv. Stefan pri Zusmu.** Četovodja Jožef Prešiček nam piše z italijanskega bojišča, da je Velikonočno praznike dokaj v miru obhajal in da se je s svojim tovarišem desetnikom Ivan Černetom iz Trbovelj v neki bližnji cerkvi udeležil Vstajenja. Slovenski vojaki drug drugega navdušujejo k vstrajnosti, da se sovražnik, kateri je hotel udreti v našo slovensko domovino, čimprej vrže nazaj. „Gospodarje“ bralce pozdravljajo: praporščak Al. Kramberger, četovodja Jožef Prešiček in desetnik Ivan Černe.

* **St. Jurij ob južni žel.** Tukajšnji pevski zbor priredi v nedeljo, dne 14. maja, ob 4. uri popoldne, v šolski telovadnici velik koncert v prid dobrodelnim vojnim namenom. Iz posebne prijaznosti sodelujejo: gđc. L. Schreinerjeva (glasovir), gg. F. Serajnik (gosli), A. Sivka (harmonij). Spored je zanimiv in najraznovrstnejši. Z ozirom na dobrodelni in blagi namen je pričakovati velike udeležbe. Zavedajmo se naših dolžnosti, otiraj solze, tolaži srce!

* **Sv. Jurij ob južni žel.** Tukaj v St. Juriju se je zgodila dne 28. aprila, ob 3. uri ponoči, velika nesreča. Trčila sta namreč skupaj dva vlaka. Zgodilo se je pa to tako: Tovorni vlak, kateri navadno ob 3. uri zjutraj stoji v St. Juriju, je stal na kolodvoru. Med tem časom pa, ko je stal tovorni vlak na kolodvoru, pa pridrvi drugi vlak in je trčil z vso silo v stoječi tovorni vlak. Slišal se je silen tresk, tako da se je zemlja stresla. Ljudje so mislili, da je potres. Razdrobilo se je okoli 20 vozov, a najhujše je bilo pa poškodovanih pet vozov, namreč: en voz mila, en voz sladkorja, dva vagona strojnega olja in en prazen voz. Strojno olje se je razlilo po tleh in teklo v bližnji potok Voglajno. Ljudje so prihajali s posodo in so vozili in nosili olje domov. Skode je bilo na stotisoče. Lahko ranjene so bile tri osebe, drugih žrtev ni spravljal pobite vozove. Tu še poročamo, kaj se stari jurčani. Delali so tako hitro, da so že blizko zvečer vlaki redno vozili semtertje.

* **Celje.** Živinorejci iz celjske okolice nam piše: Živinorejci dobimo letos dokaj lepe denarce za našo živino. Ljudje imajo več odvisnega denarja. Kam ž njim? Namesto, da bi naše gospodarske preostanke naložili v hranilnice, jih posodimo domovini v obliki 4. vojnega posojila. Vsaka pošta, šolsko vodstvo in vsak denarni zavod vam gre pri podpisovanju na roko. Čas je samo še do ponedeljka, 15. maja o-poldne. Ivan B.

* **Celje.** V nedeljo, dne 7. maja, je umrl posestnik in mestni občinski svetnik Janez Korošec.

* **Celje.** Tukaj sta umrla vojaka 87. pešpolka Anton Kranjc in Janez Slokan.

* **Polzela.** Čez 11 mesecev se je oglašil iz ruskega ujetništva Leopold Parlant, doma iz Polzele, Založe št. 64, pri Celju, in pravi, da je zdrav. — Od topniškega odseka iz tirolske vojne črte pošiljamo vsem domačim srčne pozdrave: desetnik Jernej Sitar iz St. Andraža pri Velenju, desetnik Ivan Zajc iz St. Ilja pri Velenju, predmojster Ivan Pustinek iz Škal pri Velenju, topničarji: Jakob Pretnar iz G. pri Bledu, Martin Gorišek iz Primskovega pri L. Alojz Colja, Jakob Corn, Leopold Črne, Jakob Korošec, četovodja Bizjak Leopold in Martin Kaiba, doma iz Celja.

* **Šoštanj.** Tukajšnje bralno društvo priredi v nedeljo, dne 14. maja t. l. v gledališki dvorani hotela „Avstrija“ igro „Skrivnostna zaroka“. Polovica čistega dobička je namenjena za Rudeči križ. Z ozirom na blagi namen prireditve vabi k obilni udeležbi. Od^{or}.

* **Šoštanj.** V soboto, dne 6. i. m., je umrl tukajšnji lastnik hotela „Avstrija“, g. Zdravko Vasle. Lansko leto v začetku mesca maja se je priselil tusem iz Konjice, že bolehen sicer, pa vendar z upanjem, da se mu povrne zdravje in da se mu posreči, zopet dvigniti ugled odlične narodne gostilne. Nemila smrt mu je prekinila njegove načrte. Zapuščena vdova s 5 otroci. Bil je ne samo podjeten, temveč tudi dober krščanski in naroden mož ter skrben oče svoji rodbini. Dasi je njegova smrt prišla sedaj nepričakovano, bil je vendar o Velikonočnih praznikih previden s sv. zakramenti. N. v m. p. l.

* **St. Ilj pri Velenju.** Dne 16. aprila je umrla žena Jožefa Podveršan, p. d. Rezarica. Bila je zvesta bralka „Slovenskega Gospodarja“. Zapustila je 3 hčere in edinega sina, kateri je bil v vojni hučo ranjen in se ne ve ali je živ ali mrtev. Naj počiva v miru!

* **Trbovlje.** Vabimo k gledališkima predstavama: „Fabijola in Neža“ in „Strahovi“, kateri priredi Dekliška zveza in Marijina družba v Trbovljah, v nedeljo, dne 14. maja 1916, ob 3. uri popoldne, v Društvenem Domu.

* **Rajhenburg.** Velika nesreča je zadela Abramovo hišo v Kladju. V teku enega tedna je nepremagljiva pljučnica oropala in iztrgala dobrim otrokom ljubljene očeta, skrbni ženi pa edino oporo, zlasti, ker je najstarejši sin Janez najbrž padel v vojski. Ranjki se je ločil od svojih v svojih najboljših letih, ko se ni izvršil svoje dela, ko je še najbolj mislil, kako bi osrečil svojo rodbino. Kdo bo tolažil ubogo vdovo ter osmero deloma nedoraslih otrok? Tolažbo bodo našli v Bogu, v molitvi, v vzglednem krščanskem življenju kakor jih je ranjk vedno vzgojeval. Pred vsem Sodnikom gotovo ni imel težkega računa, k r se je vedno v življenju trudil, v svoji hiši ohraniti globoko vernost in vzgledno življenje. Bil je vedno skrben za izobrazbo svoje rodbine, rad poslušal zanimive knjige, ki so mu jih otroci čitali, in tudi sam prebiral v prosem čisu krščanske liste. Da ne boste vi ubogi osiroteli otroci s žalostno materjo sami no sili tega strašnega udara, vedte, da z vami sotrpimo in zalujemo vsi ki smo ga poznali vsi sosede, prijatelji in znanci. Bog daj njemu uživati večni raj, vam ostalim pa krščansko udanost in neomahljivo upanje.

* **Rajhenburg.** Umrl je Janez Krejan, posestnik na Čerencu. Dolga bolezen je tako dolgo izpodjedala njegovo življenje da je nazadnje ugnilo. Krejanova rodbina bo težko prenašala ta udarec, plasti ker ostane sedaj na domu le mati z eno hčerko. Sino e je vzela vojska, jedna hčerka je umrla pred nekaj leti. Umrl je bil vedno zvest sin katoliške cerkve ter je tudi svojo rodbino dobro vzgojil. Naj počiva v miru! — Umrl je tudi tesar Remih iz Stranj L ni je še krepko pomagal pri tesarskih delih za cerkvene stavbe — zdaj ga ni več. Bog mu daj večni raj! Osiroteli rodbini odkritosrčno sožalje!

Posojilnica v Mariboru
(Naredni dom)
sprejema prijave za
četrtvo vojno posojilo.
Zadnja poročila, došla
v četrtek, 11. maja.
Najnovije avstrijsko
uradno poročilo.

Dunaj, 10. maja.

Uradno se razglša:

Rusko bojišče.

Vzhodni Galiciji in v Voliniji neprenehoma živahneje delovanje pri varnostnih četah.

Italijansko bojišče.

Ko je sovražnik večeraj, dne 9. maja, živahneje obstreljeval posamezne dele goriskega območja in Doberdobske gorske planote, je napravil danes zjutraj več napadov proti Sv. Martinu, ki so pa bili vsi odbiti.

Na koroški in na izobno-tirolski bojni črti je prišlo na nekaterih mestih do pomoznega artilerijskega delovanja. Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Najnovije nemško uradno poročilo.**Francosko bojišče.**

Berolin, 10. maja.

V Argonih je skušal sovražnik v zvezi z razstrelbo udreti v naše jurke. Bil je odbit. Južnozahodno od višine 304 so bile sovražne prednje čete potisnjene dalje nazaj; sovražna poljska straža razpršena. Naše nove postojanke na višini so se razširile.

Rusko bojišče.

Južno od Garbunovke (zahodno od Dvinskega) je bil ruski sunek na ozki bojni črti pod hudimi sovražnikovimi izgubami odbit.

Utis nemškega odgovora v Ameriki.

Ameriško časopisje zavzema različno stališče nasproti nemškemu odgovoru. Mnogo časnikov je zadovoljnih z odgovorom, drugi pravijo, da odgovor ni zadovoljiv, ker se je Nemčija udala samo pod pogojem, da se tudi Anglija uda.

Wilson odklonil posredovanje za mir.

Papež je smatral sedanji trenotek, ko se pogajata Amerika in Nemčija zastran podmorskega bojevanja, za zelo ugoden, da se začnejo tudi pogajanja zaradi miru. Toda predsednik severnoameriških držav Wilson je papeževo željo kratkoma odklonil. Baje se je izrazil, da se bo le takrat začel posredovati, ko bo posredovanje obeh strankama povolji.

Amerika odgovorila Nemčiji.

Vlada Zedinjenih držav je v ponedeljek, dne 8. maja, vladi nemške države poslala odgovor, v katerem izjavlja:

Ameriška vlada je vzela na znanje namen cesarske vlada, da bo do skrajnosti storila vse, kar je v njenih močeh, da se bojevanje za dobo vojske omeji na borbo zoper vojne sile vojskujočih se držav. Ker je cesarska vlada sklenila naročiti svojim poveljnikom na morju, naj se držijo omejitev, ki jih zahtevajo določila mednarodnega prava in od katerih ni odstopila vlada Zedinjenih držav v vseh mesecih, odkar je cesarska vlada dne 4. februarja 1915 naznanila podmorski boj, je ta boj sedaj k sreči opuščen.

Vlada Zedinjenih držav se zanaša na to, da se bo ta izjava v bodoče vestno izvrševala. Sedanja izprememba politike cesarske vlade je primerna in pripravna, da se odstrani glavna nevarnost za prekinjenje dobrih odnošajev med Zedinjenimi državami in Nemčijo.

Nemško-ameriški spor se je tako zadovoljivo končal. Nemčija je svojim mornariškim poveljnikom naročila, da tudi v angleškem pomorskem vojnem ozemlju v bodoče ne smejo s torpednimi streli napasti trgovskih ladij brez svaril in predno ne zavarujejo življenja oseb, ki so na ladjah. Izvzeti so samo slučaji, ako bi ladja hotela zbežati ali pa se ustavljati. To pravilo velja seveda tudi za oborožene trgovske ladje in sicer ne samo za ladje nepristranskih držav, ampak tudi za sovražne. Wilson je torej dosegel svoj namen.

Grki in Italijani v Albaniji.

Atenska poročila pravijo, da je pretedni teden padlo v Albaniji med italijanskimi in grškimi patruljami nekaj strelav. Radi tega dogodka je prišlo med italijanskim poslanikom v Atenah in grškim ministrskim predsednikom do ostrega nastopa.

Turška križarka uničila ruske ladje.

V torek, dne 9. maja, je turška križarka „Midilli“ med Sebastopolom in Eupatorijo v Črnem morju uničila več ruskih ladij.

Angleške izgube na Irskem.

V angleški spodnji zbornici je ministrski predsednik Asquith naznanil, da so angleška armada, mornarica in policija izgubile pri irskih nemirih 124 mrtvih in 388 ranjenih, 9 mož pa se pogreša.

„ADOL“

alpski zeliščni liniment.

Najboljše, bolečino utehujoče sredstvo za vribanje.

Mestna lekarna »pri c. kr. orlu«

FRIDERIK PRULL,

lekarnar v Mariboru, Glavni trg, zraven rotovža.

+

Tožim srce, neznajmo vsem znanem in prijateljem žalostno vest, da je naša ljuba dobra mati, ovr. babica, tačca in vsa kinja, gopa

Ivana Spritzel,
vdova,

sprevidena s sv. zakramenti v torek, dne 9. maja 1916 ob 1/3. uri popoldne v 80. letu svoje starosti nenadoma v Gospodu zasnila.

Telefoni ostanki drage rajake se bodo v četrtek dne 11. t. m. ob 2. uri popoldne pri hiši smrti Koroška ulica 15 slovesno blago ločili in potem prepeljali k Sv. Marjeti ob Ponci ter v grobnici položili k zdajnjemu počitku.

Sv. mašna rajna bo v soboto, dne 13. maja t. l. v župnijski cerkvi pri Sv. Marjeti ob Ponci.

V Mariboru, dne 10. maja 1916.

Žalujoci ostali.